

མགོ་ལོག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་ཚོགས།

རྩོ་གྲུབ་ཆེན་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་

ཉི་མའི་གསུང་འབུམ།

པོད་དང་པོ།

སི་ཁྲོན་དཔེ་རྙིང་ཚོགས་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྙིང་ཁང་།

འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་

གསུང་འབུམ་ལེགས་བཤད་ཙོར་བུའི་

བང་མཛོད་བཞུགས།

དཔེ་མཛིག་འགན་འཁུར་བ། བཟ་ཤིས།
མཛུན་ཤོག་འཆར་འགོད་པ། ཀམ་ཆེ་རིང་།

རྒྱ་བ་འཇིགས་མེད་བསྟན་ཉིད་གསུང་འབྲམ།

པོད་དང་པོ།

མགོ་ལོག་ཁྲལ་གནའ་ཚོམ་བྱ་བའི་འགོ་ཁྲིད་ཚན་རྒྱུང་

གཞུང་ལས་ཁང་གིས་བསྟན་ཤིག་བྱས།

སི་ཁྲོན་དཔེ་སྟར་ཆོགས་པ།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟར་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྟན་ནས་བཟམ།

ཁྱིམ་དུ་ཕྱུག་ཕྱུག་སྤང་པར་འདེབས་འགན་འཁུར་ཚད་ཡོད་ཀྱན་སེས་དཔར།

2003ལོའི་ཟླ10པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྟན།

2006ལོའི་ཟླ6པར་པར་ཐངས་གཉིས་པ་དཔར།

པར་གྲངས། 1301~2300

དཔེ་ཏྲགས། ISBN 7-5409-2739-9/C·44

དེབ་བཅུན་པོ་ལ་རིན་སྒྲིབ། 180.00

图书在版编目 (CIP) 数据

多智丹尼文集/多智丹贝尼玛著. —成都:四川民族出版社,2003

ISBN 7-5409-2739-9

I. 多... II. 多... III. ①多智丹尼—文集—藏语
②社会科学—文集—藏语 IV. C53

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2003) 第 020495 号

果洛古籍丛书 多智丹尼文集(1)

责任编辑
封面设计
技术设计

扎 西
嘎尔玛泽朗
白玛次成 扎 西

收集整理
出版发行

果洛州古籍工作领导小组办公室
四川出版集团
四川民族出版社(成都市三洞桥路 12 号)
成都蜀通印务有限责任公司

印 刷
开 本
印 张
插 图
字 数
版 次
印 次
印 数
书 号
定 价

890mm × 1240mm 1/32
16
1
292 千
2003 年 10 月第 1 版
2006 年 6 月第 2 次印刷
1301 ~ 2300
ISBN 7-5409-2739-9/C · 44
全套(1~7 册)180.00 元

版权所有 · 翻印必究

དོ་གྲུབ་ཆེན་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཐོན་འགྲུའི་གཏམ།

གནའ་ཚྭ་ནི་མི་རིགས་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། གྲུང་རྩ་མི་རིགས་ཀྱི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་
 གནས་ལྷུ་བཞག་ཁྲོད་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཞོར་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་འཆོལ་……
 སྤྱད་དང་། དག་སྒྲིག་ མོ་འགོད། པར་སྐྱེན་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་རང་
 རེའི་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མི་རིགས་ལྷུ་བཞག་རིག་གནས་རྒྱུ་
 འཛིན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། རང་རྒྱལ་མི་……
 རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་སྟགས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་
 སྲིད་རྒྱུས་སུ་གསལ་བོར་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་ཅིང་། རིམ་པ་ཁག་གི་
 མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་འདི་སྟུགས་ཀྱི་བྱ་བ་འཁོར་ཆེན་……
 བརྒྱབ་སྐྱོར་གིང་། གྲུབ་འབྲས་གཡུར་རུ་བྱ་བ་སྤངས། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་
 རིང་། རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁབ་ཁང་ནས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གནའ་ཚྭ་
 ནང་རུ་འདུས་པའི་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་གནའ་ཚྭ་འཆོལ་སྤྱད་དང་།
 དག་སྒྲིག་ མོ་འགོད་སྟགས་བྱེད་པའི་ཐད་ཆེད་རུ་ཡིག་ཆ་ཕུད་དེ་……
 གཏན་ཕབ་གསར་བ་མཛད་ཅིང་། སྤང་བུ་གསར་བ་བཏོན། སྤྱི་ཁབ་
 རྒྱུ་ཅི་ནས་གྲང་གནའ་ཚྭ་དག་སྒྲིག་པར་སྐྱེན་སྒྲིལ་མེས་རྒྱལ་གྱི་
 ལྷུ་བཞག་རིག་གནས་ལྷུ་བཞག་རྒྱུ་འཛིན་བྱས་ཏེ། གྲུང་གི་……

ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱུན་ལ་ཞབས་
འདེགས་ལྷུ་དགོས་ཞེས་པའི་བཀའ་སློབ་ལེགས་པར་བསྟུལ།

གོང་གསལ་དགོངས་དོན་ལག་སྟར་དངོས་འབབ་བྱེད་ཆེད།
ང་ཚོས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་གྱི་དོན་དངོས་དང་བྱང་འབེལ་བྱས་ཏེ། ཆེད་
གཉེར་ལས་ཁུངས་བཅུགས་ཤིང་། ཆེད་མཁས་མི་སྣ་སྤྱོད་འཐེན་.....
དང་ཅི་ལུས་སྒོས་མཐུན་སྡེ་བསྐྱུན་པའི་མང་གཞིའི་སྤྱོད་དེའི་བྱེད་
ལུས་འདོན་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། བྱ་བ་འདི་རུང་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་འགོ་
བཙམས།

ང་ཚོའི་ཐོག་མའི་རྒྱས་ལོན་ལྟར་ན། མགོ་ལོག་ས་ཆའི་གནའ་
ཚུལ་ལ་མཚོན་ན་ཐོན་ཁུངས་རུང་འབེལ་བོ་ཡིན་པར་མ་ཟད།
བརྒྱད་པ་རིང་ཞིང་། རྣམ་གྲངས་མང་ལ། ཁྱབ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། རང་
གསེས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ནའང་བརྟ་སྤྱོད་དང་། ཚུལ་རིག་ལོ་རྒྱུས།
གསེས་རིག་མཚན་ཉིད་རིག་པ། ཕྱིས་གཞུང་། རང་དོན་རིག་པ་.....
སོགས་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་པལ་མོ་ཆེ་བྱིན་
ཅིང་། དཔེ་རྒྱུན་དགོན་ཞིང་ཅ་ཆེན་དུ་བཙེ་རུང་བའི་གནའ་གཞུང་
ཡང་མི་ཁུང་བར་འདུག

དེ་ཕྱིར་ཐོག་མའི་འཆོལ་སྤྱད་ཅུ་ཅུ་ཀྱི་མང་གཞིའི་སྤྱོད་།
1993ལོ་ནས་བཟུང་ཉེ། མགོ་ལོག་ས་ཆའི་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་
གསུང་ཚུལ་གཅེས་བསྒྲིགས་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཁྱ་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་

ཁྱིམ་ས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚྭ་མ་གཅེས་བསྒྲིགས་སྒྲོལ་གཞུག་ཏུ་
 དེབ་ལྷ་བྱུག་ཙམ་པར་སྒྱུན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲོག་པ་པོའི་སྒྱུན་སྒར་
 རིམ་པར་བསྐྱར་བས། ཀྱུན་གྱི་གདེང་འཛོག་ལེགས་པོ་བྱུང་ཞིང་།
 བྱ་བ་དེ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཟེ་ཁག་གིས་མཐོང་གཟིགས་གནང་སྟེ། ཆེད་
 གཉེར་ལས་ཁྱུངས་དང་མི་སྣ་སོགས་ལ་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་གནའ་.....
 ཚྭ་འཆོལ་སྐྱད་སྐྱར་སྒྲོབ་ཀྱི་བྱ་དགའ་དང་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་.....
 དབུགས་དབྱུང་ཐེངས་དུ་མར་གནང་།

ཉེ་ལམ་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་
 «ཀྱང་གོའི་གངས་ཀྱུང་མི་རིགས་གནའ་ཚྭ་སྤྱི་བྱང་གནད་བསྐྱུས་»
 ལག་སྐྱར་བྱེད་པའི་ཤར་རྒྱུང་གི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ཞིང་། རང་སྤྱོད་
 ཁྱལ་གྱི་སྲིད་དབང་བཅུགས་ནས་ལོ་འཁོར་ལྷ་བཅུ་འཁོར་བར་སྟོན་
 བསྐྱུ་བའི་སྟ་གོན་ཚྭ་པ་དང་འབྲེལ། ཁྱལ་གནའ་ཚྭ་བྱ་བའི་.....
 གཞུང་ལས་ཁང་གིས་སྐར་གྱི་མང་གཞིའི་ཉིང་རིམ་པ་སྤྱོད་ཤིང་གཞི་
 རྒྱ་བསྐྱེད་དེ། སྐར་ཡང་«མགོ་ལྷག་དཔེ་རྒྱུང་དཔེ་ཆོགས་»འཆོལ་སྐྱད་
 དང་། དག་སྒྲིག་པར་སྒྱུན་བཅས་བྱེད་པའི་རྒྱས་གཞི་གསར་བ་
 བཟོས་པ་ལྟར་ང་ཆོས་བྱ་བ་འདི་ད་ལྟ་དངོས་སུ་ལག་སྐྱར་བྱེད་འགོ་
 བཙམས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ང་ཆོས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་སྒྲོབ་པའི་མཛུབ་སྟོན་བསམ་སྟོ་
 བྱི་ཏང་གྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་མཛུབ་

སྟོན་ལ་བཅི་སྤང་སྟོས། མི་རིགས་ལུལ་བྱང་རིག་གནས་དར་སྤེལ་.....
 དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་དང་རིག་གནས་བརྗེ་རེས་ལ་ཤྲགས་.....
 སྟོན་བྱེད་པ་དམིགས་འདུན་དུ་བྱས་ཏེ། བདེན་འཆོལ་ལམ། ཚན་.....
 རིག་དང་མཐུན་པའི་སྦྱོང་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གནས་མི་རིགས་
 གནའ་ཚོམ་སྟོག་འདོན་ལྷུང་སྦྱོང་བྱས་ཐོག མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
 ལྷན་པའི་སྦྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྟོན་ལ་ཞབས་
 འདེགས་ལུ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

བྱ་བའི་ཅ་དོན་ནི་ཆབ་སྲིད་འདུ་ཤེས་ཤྲགས་དམ་ཞིང་། སྲིད་
 ལུས་དབྱེ་མཆམས་གསལ་བོར་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོད་སྟུབ་ཀྱི་ལྷ་
 བ་སྦྱང་ནས་སྟིགས་དོར་བཅུད་ལེན་བྱེད་པའི་དུས་མཚའས་སུ་རིག་
 གནས་ཀྱི་དོས་ནས་སྤེམ་མའི་ནམ་པ་ཇི་བཞིན་ཆ་ཆང་དུ་མཆོན་ཅི་.....
 ལུས་བྱེད་ཅིང་། སྦྱིར་བཏང་དུ་བཅམས་ཆོས་ལ་དབྱེད་བརྗོད་ཅི་.....
 ཡང་བྱེད་རྒྱ་མིན།

གཞན་ཡང་བྱེད་སྟོན་ཤེས་བྱར་སྦྱོང་སྦྱང་དང་། ཆེད་ལས་ཤེས་
 བྱར་གཅིགས་འཛིན་བྱས་ཏེ། བན་ཏན་ཞིབ་ཆགས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྦྱོང་
 སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་གནད་སྟོན་སྤངས་འཛིན་བྱས་ཐོག རྒྱུ་ཤེས་.....
 སམ་ཆེད་ལས་རང་བཞིན་གྱི་འགལ་འབྲལ་གཡོལ་ཅི་ལུས་བྱེད་.....
 རྒྱུའང་སྦྱོས་མ་དགོས།

དེ་དང་མཉམ་དུ་སྦྱས་ལེགས་འདུ་ཤེས་ཆགས་པར་བྱས་ཏེ། མ་

དབུལ་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་ཅུང་འཕྱར་བའི་གནས་ཚུལ་འོག་དཔེ་ཚོགས་
 དེ་རྒྱས་འགོད་དང་། མཐུན་ཤོག་དེབ་ཚད། ཤོག་སྤྱོད་ཡེ་གེའི་དག་
 ཚད་སོགས་གང་ཅུང་ནས་དེ་སྒྲིག་ལས་སྤྱོད་ཚད་བཟང་བར་བྱས་ཏེ།
 མིག་སྤྲི་རྒྱལ་ནང་ས་གནས་བོད་ཡིག་དཔེ་དེབ་ཅུང་ལེགས་པོའི་
 བྱས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དམིགས་འབེན་དུ་བྱས་ཡོད།

འདིར་ཅིས་ཀྱང་སྤྱོད་དགོས་པ་ཞིག་ནི་དེ་རིང་ང་ཚོར་བྱ་བ་
 འདི་སྤེལ་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཆེ། ང་ཚོར་འདི་འདྲའི་རིག་གནས་
 རྒྱལ་བཞག་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྩམས་མཐུག་པ་ཞིག་ལྷན་སྦྲེལ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་
 ཅིང་། མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་མེད་བསྐྱེད་ཏུ་མ་སོང་བར་འཚོལ་དུ་
 ཡོད་པ་དང་དེ་ཚོའི་རིག་གནས་རིན་ཐང་གི་སྐོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
 དེ་སྒྲིག་གྱི་ཡོ་རྒྱས་སྤྱོད་རང་རེ་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ས་འདིར་འགོ་བ་མི་
 ཡི་ཤ་རྒྱུགས་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱང་བཟང་དུ་མེད་མོད། ལེགས་པར་
 བསམ་ན་མི་རིགས་དང་མིའི་རིགས་ལ་འབྲལ་ཡུན་དུ་ཕན་པའི་
 མཛད་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉམས་པ་མེད་པའི་ལེགས་སྤྱོད་
 རྒྱལ་དུ་བཞག་ཡོད་མཁན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཅུང་ཅུ་ཞིག་ལས་མེད་ན། ཁོང་
 ཚོ་ནི་མི་ཡི་བྱ་མཚན་དང་། རྒྱལ་བྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་བ་དོན་དང་
 ལུན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་“མཁས་པ་རྩམས་ནི་མེད་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་རྩམས་
 ཉམས་མི་རྩམས་འཚོ་བ་དོན་ཡོད་མིན”ཅིས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་
 མད་དེ། ཁོང་ཚོ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཚོས་རང་བྱུང་ཁམས་དང་སྤྱོད་

ཆོགས་ལ་སྤྱགས་གཞིགས་ཡང་ཡང་མཛད་པ་ལས་བྱང་བའི་འགྲོ་བ་
མིའི་སྒོ་གྲས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་སྦྱས་
མད་རྟུ་བྱང་བ་དེ་དག་ཡོད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱས་དེ་དག་རྟུས་དང་
གོ་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བསྐལ་ཏེ་སྤྱི་རབས་པ་དག་ལ་མ་ནོར་གྱི་ཚུལ་
རྟུ་ལྟལ་འཛོག་གནང་བར་བརྟེན། ང་ཆོ་ད་ལྟ་དཔལ་ཡོན་ལྷན་པའི་
སྤྱི་ཆོགས་སུ་འཆོ་ཞིང་། ང་ཆོས་བསྟན་པའི་ཤེས་རིག་ལ་ཟང་གཞི་
དང་ཁྲུངས་ལྷང་ཡོད་ཅིང་། བརྒྱད་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར། མཁས་
པ་དེ་ཆོ་དང་རིག་གཞུང་དེ་ཆོ་བཞུགས་པས་རང་གི་རིགས་རྒྱད་.....
འདི་རྣམས་ད་ལྟ་བརྒྱད་པ་རིང་ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟུན་མིན་.....
རིག་གནས་ཤིག་གི་བདག་པོར་གྱུར་ཡོད་ལ། ཤེས་རིག་རྣམ་པར་.....
བཀྲ་བ་དཔལ་ལྷན་འཛམ་བུ་གླིང་བའི་མི་གྲལ་གྱི་སྟར་རིམ་འཕང་
མི་དམའ་བར་འཆོ་སྤུངས་པ་བྱུང་ཡོད།

དེ་སྤྱིར་མཁས་པའི་དབང་པོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་དང་དེ་.....
དག་གིས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲིགས་བཅ་དག་ནི་མི་རིགས་
ཤིག་དང་ས་གནས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན་གཟི་བརྩིད་དང་ལ་རྒྱ་ཞིག་.....
ཡོན་འདུག་ལ། འཆང་བར་བྱ་བའི་ཁྱད་ནོར་དང་འཕྱར་བར་བྱ་.....
བའི་དགེ་མཆོད་ཞིག་ཡོན་པར་མ་ཟད། འཆོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྒྲིག་
དང་ཁྲག་རྒྱན་ཞིག་རྟུ་སྦྱས་ཀྱང་བྱུང་སྟུམ། འདི་ལྟར་བསམ་ན་ཁོང་
སྟོན་བྱོན་གྱི་མཁས་པ་དག་རང་རེ་ལ་བཀའ་བྲིན་སྒྲ་ལྷག་རྟུ་ཆེ་བས་

རྒྱུ་ལྷ་ཡི་རང་ཁིང་སྤྱིང་ནས་བཀའ་དྲིན་ལྷ་ལོས་ལ། སྒྲིབ་འགྲུའི་...
ཚམ་སྤྱང་འདི་ཡང་ཁོང་ནས་པར་དང་གཏུང་མོས་གུས་ཀྱི་ཡིད་.....
རྒྱལ་ས་གཡོ་བཞིན་གྱིས་པ་ལགས།

རུས་མཚུངས་སུ་རང་རེ་གངས་ཅན་པ་དག་ལ་གནའ་བོའི་.....
རུས་ནས་བབྱང་མཁས་པ་ལ་གོང་བཀྱར་དང་ཤེས་རིག་ལ་གཅེས་...
ཐང་ཆེ་བའི་སྤྱལ་རྒྱན་བབྱང་པོ་ཞིག་ཡིད་ལ། དུལ་མགོ་ལོག་འདིར་
མཚོན་ནའང་དགོན་སྡེ་དང་དགོ་འདུན་པ་དག་གིས་བཤད་རྒྱལ་གྱི་
ངོས་ནས་སོ་སོའི་མཁས་པ་དང་དེའི་བཅམས་ཆོས་ལ་གཅིགས་སུ་...
འཛིན་པ་ཅམ་རུ་མ་བྱད། དུལ་ཁམས་སྤྱི་ནས་ཀྱང་མཁས་པ་ཡོན་
ཏན་ལྡན་པ་དང་། སྤྱང་ཀར་ཡང་ཆོ་མཐོང་བ་སྟེ་སྤགས་གིས་.....
མཚོན་ཏེ་མཁས་པ་དག་སུ་རུད་བའི་དུལ་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོའི་གོ་
གནས་སུ་བབྱང་བའི་སྤྱལ་འདུག་ཅིང་། ཁོང་ཆོ་ནི་ལེགས་བཤད་གྱི་
འབྱུང་གནས་དང་། ལེགས་ཆོགས་གྱི་ཅ་བ། ཡི་རང་དང་མིག་སྟོས་
གྱི་མཚོན་དཔེ་ཞིག་རུ་བཅི་བ་དང་། ཁོང་ཆོས་བཅམས་པའི་གསུང་
ཆོས་དག་ནི་བསྐྱབ་བའི་གནས་ཤིག་དང་། དུགས་གཉིས་སྤང་དོར་
གྱི་ཆོད་གཞི་ཞིག་རུ་བཅི་བར་བྱེད། བྱིམ་རྒྱུད་དང་རུས་རྒྱུད་དག་ལ་
མཚོན་ན་རང་གི་བྱིམ་རྒྱུད་རུ་འབྱུངས་པའི་མཁས་པ་དང་དེའི་.....
གསུང་ཆོས་དེ་ཆོ་སོ་སོ་རང་རང་གི་བྱིམ་རྒྱུད་གྱི་བྱུང་དོར་རུ་བྱས་ཏེ་
སུ་རབས་ཆོ་རྒྱུད་རུ་བསྐྱེལ་བར་བྱེད་པའི་དར་སྤྱལ་ཡིད་པས། རུས་

འགྱུར་མང་པོའི་ཁྲོད་རྒྱལ་དང་བཞུགས་ནས་སྤྱད་སྦྱོར་བྱས་པ་
འདུག ད་ལྟ་བསམ་ན་འདི་ནི་གོམས་སྤྱོད་ལེགས་པོ་ཅན་རྒྱུ་མ་ཟད་
སྤྱོད་སྦྱོར་སྤྱོད་ཤིག་གི་མཚོན་བྱེད་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བར་སྦྱོར།

དེ་དག་གི་དབང་གིས་ས་གནས་འདིར་ཡང་ལོ་རྒྱུས་སུ་མཁས་
པ་མི་ཉུང་བ་ཅན་བྱོན་ཅིང་། ད་ལྟའི་བར་འཚོལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་
ལེགས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་ཅན་བཞུགས་ལ། དེ་ཚོའི་
སྤྱོད་སྦྱོར་རིག་ཐང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ན་འདྲ་ལོ་རྒྱུས་སུ་མགོ་ལོག་
འདི་མདོ་ཁམས་འབྲེལ་མཚམས་སུ་ཆགས་ཡོད་པས། མདོ་ཁམས་
རིག་གནས་མ་ལག་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་གཅིག་འདྲེས་སུ་སོང་བའི་ཉམས་
ཤིག་སྤངས་ལ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའི་དབང་རྒྱལ་
ནང་མ་འགྱུར་སྤྱོད་མ་བ་དང་། རི་བོ་དགེ་ལུགས་པ། རྒྱལ་བ་རྩོ་
ནང་བ། མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཆེ་གས་པལ་
མ་ཆེ་ཞིག་ཡུན་རིང་མཉམ་གནས་སུ་ཆགས་པས། དམངས་ཁྲོད་
རིག་གནས་ཚུན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་ས་ཆ་གཞན་དང་མི་མཚུངས་
པའི་སྤྱོད་སྦྱོར་ཅིག་ལྷག་གེར་སྤངས་བར་བསྟེན། རིག་གནས་ཤུལ་
བཞག་འདི་རིགས་ལྟར་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་བྱུང་ན། བོད་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ཀྱི་དར་རྒྱུན་ནམ་བརྒྱུད་པ་གྲུས་འཕེལ་འགོ་ཚུལ་དང་།
ས་གནས་སྤྱོད་སྦྱོར་རིག་གནས་གྲུབ་སྤངས་སོགས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
པར་དོན་སྤྱོད་དང་རིག་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གདོན་མི་ཟ་ལ། ཐ་ན་

པོད་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱལ་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་གསེས་སྒྲོགས་རེར་མཚོན་ན་དེ་
 སྒྲོགས་ཀྱི་སྒྲོང་ཆ་གསལ་བྱས་པའི་ཚད་དུ་སོན་པའི་རིན་ཐང་ཡང་
 ཡོད་པར་ཞིབ་འཇུག་མཁས་དབང་དུ་མ་སྤྲོ།

གང་ལྟར་ད་ལྟ་ང་ཚོས་《མགོ་ལོག་དཔེ་རྒྱུ་དཔེ་ཚོགས་》འདི་
 ཉིད་པར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ་མགོ་ལོག་གནའ་ཚོམ་གྱི་སྤྱི་བབ་བྲུང་ཚོས་.....
 དང་རོ་མཚར་ཀུན་གྱི་སྤྱུན་མཐུན་བསྐྱར་བྱུང་པ་ནི་ཏང་གི་མི་རིགས་
 སྤྱིད་རྒྱས་དོན་འབབ་བྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་གི་མཚོན་དཔེ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 མགོ་ལོག་རིག་གནས་བྲུབ་ཁོངས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་.....
 ཅིང་། ཀྲུང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གནའ་ཚོམ་བྱ་བའི་གྲུབ་.....
 འབྲས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཀྲུང་ཡིན་པ་དང་། དེར་དུས་ལ་དགེ་བའི་.....
 མཛད་བཟང་ཞིག་དང་། མ་འོངས་པར་བསྐྱངས་པའི་དོ་རིང་ཞིག་
 རྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་རྟེན་ལྡན་པའི་བྱ་བ་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་.....
 བསྟོན་དུ་མེད་ལ། ས་གནས་སྤུན་མིན་རིག་གནས་ཐོན་ཁུངས་སྤྱི་ག་
 འདོན་སྤྱོད་བྲུང་ཐོན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱེད་ཅིང་། རང་སྤྱོད་.....
 བྲུལ་གྱི་རིག་གནས་བརྗེ་རེས་དང་བྱེ་སྒྲོགས་དེལ་སྤྱོད་ལ་ཤུགས་སྤོན་
 བྱེད་པར་མཚོན་ན་དོན་རྟེན་ཆེན་པོ་ཚབ་བྱེད་གཞན་དུ་མེད་པ་.....
 ཞིག་ཡོད་པར་སྟམ་ཞིང་། དུས་མཚུངས་སུ་《དཔེ་ཚོགས་》འདི་ཉིད་
 གྱིས་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲོག་པ་པོ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་ལ་འང་
 རིག་པའི་འོངས་སྤྱོད་གསར་བ་ཞིག་སྟོབ་བྱས་པའི་ཡིད་ཆེས་ང་ཚོར་

ཡོད།

དེ་སྟོན་གྱི་སྲིད་རྒྱུ་ལེགས་པོའི་གོ་སྐབས་མ་ཤོར་བར་བྱས་ཏེ།
 ཆ་རྒྱན་ཞན་ཅིང་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མཐུན་རྒྱན་.....
 གསར་གཏོད་སྒོས་འཛོལ་ལུང་དང་། དག་སྒྲིག་ལྟར་སྦྱོབ་གྱི་ལས་ལ་
 རང་རྟོགས་དང་ཞུགས་ནས་ས་གནས་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ཙ་.....
 ཆེན་དག་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་བ་ཡུན་རིང་.....
 བཞེན་པའི་ཆེད་ལས་དོན་གཉེར་མི་སྣ་དག་གིས་དོན་མཐུན་གྱི་བྱ་
 བ་མང་པོ་བསྐྱབས་སོང་བས། ངས་འདིར་ཁོང་ཚོར་དཀའ་ལས་.....
 ལུང་སོང་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། ཁོ་པོ་རང་ངོས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་ལ་རྒྱབ་སྦྱར་.....
 དང་མཐུན་རྒྱན་སྦྱར་བའང་ལྟོག་མེད་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་དུ་བཅིས་
 ཡོད།

འོན་ཀྱང་རང་ཁྱལ་གྱི་གནའ་རྩོམ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་ལྟར་
 སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱ་ནི་ད་དུང་དུས་ཡུན་རིང་ཞིང་དཀའ་ཁག་ཆེ་བའི་བྱ་བ་
 ཞིག་ཡིན་པས། གྲུབ་འབྲས་གྱི་མང་གཞིའི་སྟེང་ལྟ་འཐུད་ནས་རྒྱན་
 འཁྱོངས་ལྟོད་མེད་གྱི་བྱ་བ་འཁོར་ཆེན་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལ་རག་ལས་
 ཡོད།

མཆུག་མཐར་མགོ་ལོག་གནའ་རྩོམ་བྱ་བ་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་.....
 ཞིང་། གྲུབ་འབྲས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་སྟོན་འདུན་ལྟ།

ཞེས་པ་ད་མ་ཇམ་རྒྱལ་ནས་༢༠༠༣. ༡. ༡ལ་བྲིས།

ཚུམ་པ་པོ་རྒྱུད་མདོར་བཅུ་པ།

དོ་གྲུབ་ཆེན་ཀྱན་བཟང་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྤུང་ལས་ཀྱན་བྱུང་དཔལ་བཟང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་བཞི་ལས་ཨ་ལྷགས་འབྲི་ཡི་རིགས་ལས་མཆེད་པ་གཙུབས་ལྷགས་མའི་རྒྱུད་དུ། ཡབ་ཚོད་བྲལ་རུས་བབས་ཀྱི་སྤྱལ་བའི་གཏེར་ཆེན་ཁྲག་འཁྱུང་..... བརྟུང་འཛོམས་སྤྱིང་པ་རྒྱུ་ལི་གཏེར་སྟོན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་དང་། ལུས་མཆོན་ལྡན་ཏེ་ཀའི་རིགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མཆོ་..... གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་མ་སྤྱིང་ལོར་(སྤྱི་ལོ1865) རོ་མཆོར་བའི་ལྷས་རུ་མ་དང་བཅས་འབྲོས་སྤང་ཞེས་..... གྲགས་པའི་རི་ཞོལ་ད་ལྟའི་མགོ་ལོག་པད་མ་རྫོང་གི་རྫོང་གྲོང་གི་ཉི་འདབས་སུ་སྤྱོད་བལྟམས། སྤེམ་མའི་བག་ཆགས་སད་པས་སྤྱོད་ཅུང་རུའི་རུས་ནས་ཡི་གེ་དང་བརྟུང་སྟོན་གཟིགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོགས་མེད་རུ་མཁྱེན། རྫོགས་སྤྱལ་བཞི་བ་མི་འགྱུར་ནམ་མཁའི་དོ་རྩེའི་..... ལུང་བསྟན་ལྟར། གྲུབ་པའི་བྱུ་མཆོག་ཆེན་པོ་དོ་གྲུབ་ཀྱན་བཟང་.....

གཞན་ཅན་འདི་གས་མེད་ཁོན་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲུབ་པར་
 འོས་བབས་སྟེང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གདན་སར་འཁོད་ནའང་། འཇམ་.....
 དབྱངས་མཁུན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེས་བརྟག་པ་མཛད་ཆེ་གྲུབ་ཐང་.....
 བརྟན་པའི་རྩོན་མེད་ཡང་ཤིང་ཏུ་གྲུབ་པས། ཁྱི་ཆེན་གྲུབ་ཐང་པའི་
 སྒྲུབ་པར་ཡང་གྲགས་སོ། །

རྩ་སྟོང་དུ་ཕེབས་ནས་འཇམ་དབྱངས་དུར་མྱིག་འཆར་བའི་
 རྣམ་རེལ་ཆེན་པོ་རྩ་དཔལ་དགེ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཨོ་ཀྱན་འཇིགས་མེད་ཆོས་
 གྱི་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་གྱི་བདུད་ཅི་བཞེས་པས་
 ལྷག་པའི་ལྷས་རྗེས་སུ་བབྱང་ཞིང་ཕྱིན་གྱིས་བསྐབས་ཏེ་དགོངས་པ་
 དེ་ཤེས་གྱི་སྟོང་རྟོལ། དབྱང་ལོ་བརྒྱད་དུ་སོན་པ་ཚུ་པོ་སྤྱལ་ལོར་.....
 དཔལ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ལོ་རྟོ་བྱལ་སྤྱལ་སྤྱུ་དུ་འཇུག་གི་.....
 བཀའ་བྲིད་གནང་དགོས་ཞེས་སྟགས་གྱི་སྟོབ་བྱ་མང་དུ་བསྐྱས་ཆོ་
 ཉེ་གནས་འཁོར་དང་བཅས་པས་སྤྱལ་སྤྱུ་ཁོང་སྤྱུ་ན་ཚུང་དྲགས་པས་
 དེ་ཞིག་འཁོར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བཀའ་བྲིད་མི་འོང་ཞེས་ནན་གྱིས་ཞུས་པ་
 བཀའ་བཏུན་གྱིས་ཆར་བཅད་པར་བརྟེན། བཀའ་ནན་བསྒྲགས་མ་.....
 ཅུས་པར་རྩ་རྒལ་དགོན་དུ་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཁོར་ལ་སྤྱད་འཇུག་
 ཆེན་མོའི་བཀའ་བྲིད་གནང་བ་ན། འཁོར་སྟོབ་ཀྱན་གྱི་ལུས་གྱི་སྤྱུ་.....
 ལོང་དབང་མེད་གཡོ་ཞིང་། དད་པའི་མཆི་མ་ཤམ་ཤམ་འབབ་པའི་
 ཆོད་དུ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་བས། དཔལ་སྤྱལ་རིན་པོ་.....